

NOTAT

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

Den 22. marts 2017

Bilag til besvarelse af MOF alm. del. nr. 517 og 518

Miljø- og fødevarerministeren har bedt Miljøstyrelsen om skriftligt at redegøre for de punkter, hvor Kommissionen har anbefalinger til Danmark. Nedenstående redegørelse tager udgangspunkt, og følger systematikken, i Kommissionens vejledning til medlemsstaterne, hvori de har forslag til gennemførelse af miljøreglerne (KOM 5967/17 ADD 1).

1. Udvikling af en cirkulær økonomi og forbedring af ressourceeffektiviteten

I kommissionens implementeringsanalyse omtales cirkulær økonomi som et af de områder, hvor Danmark udmærker sig. Danmark får ros for sin indsats bl.a. for en høj ressourceproduktivitet, udbredelse af miljømærker og miljøteknologi.

2. Affaldshåndtering

• Indføre politikker, herunder økonomiske instrumenter (udvidet producentansvar, smid væk og betal-ordninger), for at gennemføre affaldshierarkiet yderligere, dvs. fremme forebyggelse og gøre genbrug og genanvendelse mere økonomisk attraktivt. Fjerne gratistadfærd og sikre affaldshåndteringsvirksomhedernes finansielle levedygtighed.

Lande, der har fået anbefalingen: AT, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK

Danmark arbejder allerede målrettet på at øge genanvendelsen og forebyggelse af affald, hvilket bl.a. kommer til udtryk i ressourcestrategierne, som har fokus på netop disse områder.

Ressourcestrategien, Danmark uden Affald I, har en målsætning om at genanvende 50 % af syv fraktioner af husholdningsaffaldet i Danmark i 2022. Indsatsen har fokus på at understøtte kommunerne i at stille kildesorteringsmuligheder til rådighed for borgerne, så mængden af forbrændingseget affald reduceres. Affaldsforebyggelsesstrategien, Danmark Uden Affald II, har desuden igangsæt en række initiativer, der understøtter forebyggelse af affald igennem dialog og partnerskaber i værdikæderne. Strategien har to tværgående emner: omstilling i danske virksomheder og miljøvenligt forbrug samt fem indsatsområder: mindre

madspild, bygge og anlæg, tøj og tekstiler, elektronik og emballage.

Regeringen har i 2016 desuden nedsat et Advisory Board for cirkulær økonomi, som bl.a. har til opgave at komme med anbefalinger til regeringen om, hvordan cirkulær økonomi kan fremmes i Danmark, hvilket bl.a. omfatter affaldsforebyggelse og affaldshåndtering.

• Flytte genanvendeligt og genbrugeligt affald fra forbrænding gennem gradvis afvikling af subsidier til forbrænding eller gennem indførelse af en forbrændingsafgift.

Lande, der har fået anbefalingen: AT, BE, CZ, DE, DK, EE, FI, IE, LU, PL, PT, SE

Danmark har ingen subsidier, men derimod afgifter på både forbrænding og deponi af affald. På den baggrund har Miljøstyrelsen i august 2016 anmodet Kommissionen om at tage denne anbefaling ud af landerapporten. Ønsket er ikke imødekommet.

3. Natur og biodiversitet og skøn over naturkapital

• Færdiggøre udpegelsesprocessen for lokaliteter, herunder på havmiljøområdet, og fastsættelse af klart definerede bevaringsmål og de nødvendige bevaringsforanstaltninger for lokaliteterne samt tilvejebringe tilstrækkelige ressourcer til deres gennemførelse for at bevare/genoprette arter og levesteder af fællesskabsbetydning til en gunstig bevaringsstatus i hele deres naturlige udbredelsesområde. Færdiggøre og ajourføre prioriterede handlingsrammer. Forbedre adgangen til viden og data for bedre at kunne gennemføre hensigtsmæssige bevaringsforanstaltninger.

Lande, der har fået anbefalingen: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK

Danmark har færdiggjort udpegningen af Natura 2000-områder og fået udpegningen af habitatområder godkendt af Kommissionen.

Regeringen har med de offentliggjorte anden generation Natura 2000 planerne fra april 2016 lavet en målrettet indsats, der skal sikre og forbedre den sårbare natur og bidrage til at styrke biodiversiteten i de mest værdifulde naturområder i Danmark, herunder større områder med lysåbne arealer som heder, enge, overdrev og moser. Der er afsat 1,8 mia. kr. til sikre Natura 2000 planernes målrettede indsatser i perioden 2016 – 2020.

Danmark har desuden i 2016 på havet dels udpeget 7 Natura 2000 områder med henblik på at beskytte områdets revstrukturer (stenrev og boblerev) og har i medfør af havstrategidirektivet udpeget seks områder i Kattegat for at beskytte den særlige naturtype – dyb blød havbund.

Danmark har et omfattende overvågningsprogram (NOVANA) af arter og naturtyper,

omfattet af naturdirektiverne. Resultaterne af overvågningen sammenfattes og offentliggøres løbende og indgår som grundlag for Natura 2000-planlægningen.

• Fortsat støtte kortlægning og vurdering af økosystemerne og deres tjenester, evaluering og udvikling af regnskabssystemer for naturkapital.

Lande, der har fået anbefalingen: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK

Danmark har gennemført en række forsknings- og udviklingsprojekter om kortlægning af økosystemer og værdisætning af økosystemtjenester. Det har ført til, at de danske økosystemer er kortlagt i 2014 og at den viden, der eksisterer i Danmark om 16 økosystemtjenester og værdisætning af dem er kortlagt i 2015. Foreløbige resultater af arbejdet er offentliggjort i 2015 i rapporten: "Status for kortlægning af økosystemer, økosystemtjenester og deres værdier i Danmark". Arbejdet er videreført med udvikling af et analyseredskab, der kan anskueliggøre samspillet mellem økosystemtjenester ved ændret arealanvendelse. Analyseredskabet er afprøvet i et geografisk afgrænset område og resultatet heraf forventes offentliggjort i 2017.

• Styrke integrationen af biodiversitetshensyn i andre politikker (navnlig i landbruget, men også i skovbrug, fiskeri, by- og infrastrukturplanlægning og turisme) og fremme af kommunikationen mellem aktørerne.

Lande, der har fået anbefalingen: DE, DK, FR, PT, SI

Regeringen arbejder med en række initiativer, eksempelvis en indsats for øget biodiversitet i de danske skove, herunder udlægning af urørt skov og kortlægning af særlig værdifuld biodiversitetsskov.

Der er formuleret bindende regler for sikring af bæredygtigt træ i staten til byggeri, møbler og papir suppleret af en vejledning. Træ til energibranchen varetages ved frivillige aftaler omkring bæredygtighed.

Inden for landbrug arbejder regeringen også med integration af biodiversitetshensyn. Det sker både på selve dyrkningsfladen, hvor der f.eks. i 2016 indførtes muligheden for blomsterbrak som alternativ til den almindelige slåningsbrak, som kan anvendes til at opfylde krav om 5 % miljøfokusområde (MFO). Interessen for økologisk landbrugsproduktion hos erhvervet er i fortsat vækst. Denne udvikling understøtter regeringen ved at have afsat i alt over 1 mia. kr. til Økologisk Arealtilskud og omlægningstilskud i Fødevarer- og Landbrugspakken. Endelig er der som led i udmøntning af Aftale om Naturpakken fremsat forslag om at genopdykningsretten gøres permanent. Lovændringen ventes at gøre det lettere og mere attraktivt for lodsejere at ekstensivere sine marginale landbrugsarealer og derved at udlægge nye halvkulturarealer.

Også på halvkultur og naturarealer har fokus på integration af biodiversitetshensyn i landbrugsdriften. Gennem Fødevarer- og Landbrugspakken har regeringen afsat 795 mio. kr. frem til 2020 til at pleje ca. 90.000 ha lysåbne græs- og naturarealer. Ordningen er målrettet særlige Natura 2000-områder og andre naturmæssigt værdifulde arealer. Som led i udmøntningen af Aftale om Naturpakke indføres ”naturpleje” som et obligatorisk fag for alle landbrugslever på uddannelsens trin 2. Desuden videreføres det eksisterende tilbud om efteruddannelse af landmænd og konsulenter i naturpleje for perioden 2017 – 2019.

Inden for fiskeripolitikken har Danmark bl.a. gennemført forbud mod anvendelse af bestemte fiskeredskaber i en række Natura 2000 områder, og der arbejdes med beskyttelse af sårbare habitater på den dybe bløde havbund i Kattegat. Herudover findes der en forvaltning af fiskeri efter muslinger og fladøsters, der er med til at sikre bæredygtigt muslinge- og østersfiskeri i Limfjorden, samt muslingefiskeri i de indre danske farvande og langs den jyske vestkyst.

4. Beskyttelse af havmiljøet

- **Fortsat arbejde på at forbedre definitionerne af god miljøtilstand (navnlig for biodiversitetsdeskriptorer), herunder gennem regionalt samarbejde ved hjælp af arbejdet i de relevante regionale havkonventioner.**

Lande, der har fået anbefalingen: BE, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PT, RO, SE, SI, UK

I forbindelse med Havstrategi II, som skal være klar i 2018, vil EU Kommissionens afgørelse, som forventes offentliggjort første halvdel af 2017, om fastsættelse af kriterier og metoder for god miljøtilstand samt specifikationer og standardmetoder for overvågning og vurdering indgå.

- **Identificere og håndtere den manglende viden, der ligger bag en god miljøtilstand**

Lande, der har fået anbefalingen: BE, BG, CY, DE, DK, EE, FI, FR, IE, LT, LV, MT, NL, PT, RO, SI)

Danmark har i 2014 styrket overvågningen af de åbne havområder med henblik på at imødekomme kravene i havstrategidirektivet. Derudover er der gangsat en række projekter for at styrke Danmarks viden om havmiljøet og om, hvad der skal til for at opnå en god miljøtilstand. Nogle af disse projekter er beskrevet i forslag til havstrategiens indsatsprogram. Der anvendes blandt andet midler fra Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet til at gennemføre projekterne.

- **Forsætte med at integrere overvågningsprogrammer i henhold til anden EU-**

<p>lovgivning og gennemføre fælles overvågningsprogrammer udviklet på (sub)regionalt plan (HELCOM, OSPAR, Barcelonakonventionen, Sortehavskommissionen). Øge sammenligneligheden og konsekvensen i overvågningsmetoderne i landets havregion(er).</p>
<p><i>Lande, der har fået anbefalingen: BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LV, NL, PT, RO, SE, SI, UK</i></p>
<p>Danmark anvender den overvågning, der finder sted i medfør af vandrammedirektivet, habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet til brug i forbindelse med havstrategidirektivet, og Danmark deltager i udviklingen af regionale overvågningsmetoder via samarbejdet i HELCOM og OSPAR, som anvendes i det danske overvågningsprogram, således at sammenligneligheden i landenes overvågningsmetoder øges på sigt.</p>
<p>• Omgående afslutte, indberette og gennemføre de nationale programmer med foranstaltninger.</p>
<p><i>Lande, der har fået anbefalingen: BG, CY, DK, EE, EL, HR, LT, MT, SI, RO</i></p>
<p>Forslag til indsatsprogram under Danmarks Havstrategi har været i høring, som afsluttedes den 15. marts 2017. Det forventes, at et endeligt indsatsprogram vil blive offentliggjort og afrapporteret til Kommissionen. Dette forventes at kunne ske i løbet af foråret 2017.</p>
<p>• Sikre, at medlemsstatens overvågningsprogram gennemføres uden forsinkelse og er passende i forhold til at overvåge fremskridtene i retning af en god miljøtilstand.</p>
<p><i>Lande, der har fået anbefalingen: BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LT, LV, MT, NL, PT, RO, SE, SI, UK</i></p>
<p>Danmark har i 2014 styrket overvågningen af de åbne havområder med henblik på at imødekomme kravene i havstrategidirektivet. Der arbejdes løbende på at forbedre overvågningselementerne, herunder at indarbejde EU-Kommissionens afgørelse om fastsættelse af kriterier og metoder for god miljøtilstand samt specifikationer og standardmetoder for overvågning og vurdering.</p>

5. Luftkvalitet

<p>• Fastholde den nedadgående tendens inden for emissioner af luftforurenende stoffer for at opnå fuld overensstemmelse med de gældende nationale emissionslofter og luftkvalitetsgrænseværdier. Reducere luftforureningens skadelige indvirkning på sundhed, miljø og økonomi.</p>
<p><i>Lande, der har fået anbefalingen: AT, BE, DE, DK, ES, FI, FR, LU, NL</i></p>
<p>70-80 % af luftforureningen i Danmark skyldes udenlandske kilder. Regeringen kan således tilslutte sig anbefalingen fra Kommissionen om en fortsat reduktion af luftforureningen på</p>

EU niveau. Regeringen bemærker i den forbindelse, at en række af de største udfordringer i forhold til at nedbringe luftforurening, f.eks. udledninger fra dieselmotorer, er et EU-anliggende, og at Danmark derfor i høj grad er afhængige af, og bidrager aktivt til, en fortsat forbedring af EU-reguleringen på området.

• Fastholde den nedadgående tendens inden for emissioner af luftforurenende stoffer for at opnå fuld overensstemmelse med luftkvalitetsgrænseværdier. Reducere luftforureningens skadelige indvirkning på sundhed, miljø og økonomi.

Lande, der har fået anbefalingen: BG, CZ, EL, HR, HU, IT, LT, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK

Overlap med forrige anbefaling. Se svar til denne.

• Reducere emissioner af ammoniak (NH₃) for at overholde de gældende nationale emissionslofter, f.eks. ved at indføre eller udvide brugen af landbrugsteknikker med lave emissioner.

Lande, der har fået anbefalingen: AT, DE, DK, ES, FI, NL

Regeringen bemærker hertil, at Danmark er det EU-land, der har opnået de største reduktioner i udledningen af ammoniak, og allerede i høj grad har indført landbrugsteknikker med lave emissioner. Danmark har således reduceret sin NH₃-udledning med 42 % fra 1990 til 2015.

Anbefalingen er tilsyneladende givet på baggrund af, at Danmark, i modsætning til flertallet af EU-lande, medregner ammoniak fra voksende afgrøder i vores emissionsopgørelse, og vores samlede emission ligger derfor over emissionsloftet for 2010. Ammoniakudskillelse fra voksende afgrøder er ny viden i forhold til det tidspunkt, hvor loftet blev fastsat, og af samme grund tillades det at justere for denne kilde, når man sammenligner den nationale udledning med emissionsloftet. Denne mulighed for at justere den beregnede udledning, når man sammenligner med lofterne, skyldes et ønske om at fremme, at alle lande anvender den nyeste viden i deres emissionsopgørelser. Det er vigtigt at slå fast, at der ikke er tale om nye udledninger, men alene om forbedret viden om eksisterende udledninger, som ikke var medregnet, da man fastsatte målene. Kommissionen tager tilsyneladende ikke hensyn til denne justering, når de giver deres anbefalinger, til trods for at det fremgår af reglerne på området.

Vi er endvidere det land i EU, der har langt det største reduktionsmål frem mod 2020, og reduktion af ammoniakudledning er derfor fortsat et fokuspunkt for regeringen både i forhold til luftforurening og vandmiljø.

• Reducere emissioner af NMVOC for at overholde de gældende nationale emissionslofter og, hvor det er relevant, reducere ozonkoncentrationerne.

Lande, der har fået anbefalingen: DE, DK, IE, LU

Regeringen bemærker hertil, at Danmark overholder sit emissionsloft for NMVOC. Endvidere kan oplyses, at Danmark har reduceret sin NMVOC-udledning med 46 % fra 1990 til 2015.

• Reducere emissioner af nitrogenoxid (NO_x) for at overholde de gældende nationale emissionslofter og/eller reducere emissioner af nitrogendioxid (NO₂) (og, hvor det er relevant, ozonkoncentrationer), bl.a. ved at reducere transportrelaterede emissioner, navnlig i byområder.

Lande, der har fået anbefalingen: AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SE, SK, UK

Regeringen understreger, at Danmark har reduceret sin NO_x-udledning med 62 % fra 1990 til 2015.

Det må derfor formodes, at denne anbefaling gives på baggrund af Danmarks eneste overskridelse af grænseværdien for NO₂ på HC Andersens Boulevard i København. Til det skal bemærkes, at regeringen har gennemført en lang række tiltag for at reducere luftforureningen fra transport, herunder eftermontering af rensesystemer på ca. 300 busser i København og på Frederiksberg specifikt med henblik på at reducere luftforureningen med NO₂ i København. Regeringen forventer, at grænseværdien vil blive overholdt i 2017, som følge af de initiativer, der er iværksat, og den generelt faldende luftforurening.

6. Støj

Ingen anbefalinger til DK. Som det følger af Kommissionens implementeringsanalyse, har Danmark opfyldt alle vores forpligtelser i forhold til direktivet om miljøstøj for den aktuelle rapporteringsperiode.

7. Vandkvalitet og forvaltning af vandressourcer

• Forbedre vandpolitikken i overensstemmelse med interventionslogikken i vandrammedirektivet i anden cyklus af vandområdeplanerne, dvs. give en mere detaljeret vurdering af presset for at forbedre overvågningen for at kende status for vandområderne og udforme programmer med foranstaltninger, der tager hånd om de vigtigste pres, som er identificeret, navnlig hydromorfologisk pres og forurening fra landbrug, industri og byspildevand. Programmerne med foranstaltninger og

overvågningsprogrammerne skal finansieres tilstrækkeligt.

(AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK)

Indledende skal det bemærkes, at EU Kommissionens vurdering og anbefalinger er sket med udgangspunkt i de tidligere vandområdeplaner for 2009-2015. Danmark har pr. juli 2016 vedtaget 2. generations vandområdeplaner for 2015-2021.

EU-Kommissionen konstaterer, at Danmark lever fuldt ud op til forpligtelserne vedr. byspildevandsdirektivet og har fremragende overholdelsesprocenter for rensning, og der er generelt effektiv spildevandsrensning for byspildevand og industrier.

Danmark har siden 1990 haft et nationalt overvågningsprogram (NOVANA), hvor udviklingen i tilstanden i vandløb, søer, kystvande og grundvand følges, og der udarbejdes årlige rapporter herom. Som en del af aftalen om en Fødevarer- og landbrugspakke er der sket en betydelig udvidelse af måleprogrammet vedr. tilførsler af kvælstof til vandmiljøet. Med aftalen er 200 nye målestationer under etablering. 100 nye stationer placeres tæt på kysterne, mens de øvrige 100 nye placeres opstrøms i vandløb.

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af vandområdeplanerne for 2015-2021 foretaget analyser af de væsentligste presfaktorer i forhold til at opnå god økologisk tilstand i vandmiljøet, herunder bl.a. et omfattende modelarbejde i forhold til at beregne indsatsbehov i forhold til at opnå god økologisk tilstand i kystvande og søer.

Med hensyn til belastning af vandmiljøet med kvælstof og fosfor er der i Danmark siden 1990 sket en væsentlig reduktion af disse tilførsler. I vandområdeplanerne for 2015-2021 er der meget betydelige indsatser overfor tilførsler af kvælstof til kystvande, og de danske tilførsler forventes herved reduceret så de understøtter, at der kan opnås god økologisk tilstand i 42 % af kystvandområderne i 2021.

I vandområdeplanerne er der ligeledes en meget betydelig indsats for at forbedre de hydromorfologiske forhold i vandløb omfattende fjernelse af fysiske spærringer, genslyngning, udlægning af grus mm. Dette vil medvirke til, at der kan opnås god økologisk tilstand i mange vandløb. Fra i dag at have målopfyldelse omkring 30% af de målsatte vandløb, forventes der i 2021 være målopfyldelse i lidt over halvdelen af målsatte vandløb som følge af fysiske forbedringer

Sikre, at vandforurening fra landbruget behandles effektivt både i henhold til nitratdirektivet og vandrammedirektivet. Træffe effektive grundlæggende og supplerende foranstaltninger vedrørende denne forurening. Overvåge udviklingen af landbrugspresset og vandkvaliteten med henblik på at præge udpegelsen af sårbare områder og gennemgå nitrathandlingsprogrammerne. Hvor det er relevant, tage højde for områder med intensivt landbrug og nitratniveauer, tendenser til øget landbrugspress og navnlig følsomme vandområder som f.eks. Østersøen.

BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK)

Det bemærkes, at EU Kommissionens vurdering og anbefalinger for så vidt angår vandrammedirektivet, er sket med udgangspunkt i de tidligere vandområdeplaner for 2009-2015. Danmark har i juni 2016 vedtaget 2. generations vandområdeplaner for 2015-2021.

Danmark har i en årrække reguleret landbrugets tilførsel af særligt kvælstof til vandmiljøet. Den danske tilførsel af kvælstof til kystvande er reduceret fra over 100.000 tons før 1990 til 55-61.000 tons i de senere år. I vandområdeplanerne for 2015-2021 er der fastlagt indsatser, der vil reducere tilførslen af kvælstof til kystvande med i alt ca. 7.000 tons/år, og der forventes i 2021 at 42 % af kystvandområderne kan opnå god økologisk tilstand. En del af indsatser, særligt den målrettede regulering, vil reducere udvaskningen af kvælstof fra landbruget og derfor forbedre grundvandskvaliteten. I dag er der god økologisk tilstand i to af de i alt 119 kystvandsområder.

Danmark arbejder på at revidere nitrathandlingsprogrammet i overensstemmelse med de beslutninger, der er truffet med den politiske aftale om en Fødevarer- og landbrugspakke fra december 2015, samt den fælles forståelse med Kommissionen fra november 2016 om den danske nitratedirektivimplementering, herunder den målrettede efterafgrødeordning. Nitrathandlingsprogrammet er under endelig udarbejdelse i overensstemmelse med forpligtelser efter direktivet, ligesom der fortsat gennemføres en overvågning i overensstemmelse med direktivet.

8. Internationale aftaler

Ingen anbefalinger til DK. Det konstateres i Kommissionens implementeringsanalyse, at Danmark er en af de bedste stater i EU i forhold til at underskrive og ratificere multilaterale miljøaftaler.

9. Effektiv central, regional og lokal forvaltning samt koordinering og integration

Ingen anbefalinger til DK

10. Sikring af overensstemmelse

- **Forbedre gennemsigtigheden af tilrettelæggelsen og funktionen af kontrollen med overholdelsen samt af, hvordan betydelige risici håndteres.**

Lande, der har fået anbefalingen: AT, BE, BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK

De relevante regler og bekendtgørelser på industriområdet gennemgås løbende. Findes der uhensigtsmæssigheder eller områder, hvor der er behov for præciseringer, justeres ordlyden regelsættet.

Fornyligt er godkendelsesbekendtgørelsen og miljøtilsynsbekendtgørelsen blevet gennemgået, og som følge heraf gennemføres en række ændringer. Ændringerne har

konsekvenser for både kommuner og stat.

Med ændringerne forpligtiges myndighederne til for så vidt angår virksomheder omfattet af bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen - i tilfælde af hændelser og uheld, der mærkbart berører miljøet at skulle vurdere, om virksomhedens vilkår skal ændres og at påbyde vilkår om supplerende foranstaltninger, som myndigheden finder nødvendige for at begrænse miljøkonsekvenserne og hindre yderligere uheld. Det kan ikke afvises, at indsættelse af en ny regel, som forpligtiger myndigheden til at vurdere, om der skal fastsættes supplerende vilkår, og udtrykkelig giver myndigheden mulighed for at ændre eller fastsætte supplerende vilkår, kan give anledning til flere påbud.

Herudover pålægges myndighederne et krav om at udarbejde en beskrivelse af procedurer for de tilsyn, som skal føres som led i et aktivt tilsyn.

Ændringerne gennemføres i 2017.

• Opfordre til større deltagelse fra de kompetente myndigheders side i overholdelsesnetværk.

Lande, der har fået anbefalingen: AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HR, HU, LU, LV, PT, RO, SE, SI, SK

I relation til rapportens udsagn om manglende information vedrørende ”aftaler om samarbejde og koordinering mellem forskellige kommunale inspektionsmyndigheder og mellem dem og andre myndigheder med relevante kompetencer”, kan det oplyses, at samarbejdet i forhold til risikovirksomheder er beskrevet i risikobekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 372 af 26. april 2016 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.)

• Tage yderligere skridt til at sikre et effektivt system til finansiel sikkerhed for miljømæssige forpligtelser.

Lande, der har fået anbefalingen: BE, CY, DK, EE, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, RO, SE, SI, UK

Miljøstyrelsen har afholdt møder med forsikringsbranchen med henblik på at udvikle og udbrede forsikringer, der dækker miljøskader i henhold til direktivet om miljøansvar. Udviklingen af egnede forsikringer rejser en række tekniske spørgsmål, som forsikringsbranchen har indvilliget i at medvirke til at løse. Dette samarbejde pågår fortsat.

11. Offentlig deltagelse og klageadgang

- **Evaluere omkostningerne til retssager, der omfatter EU's miljølovgivning, og fortsætte bestræbelserne for at sikre, at de ikke er uoverkommeligt dyre.**

Lande, der har fået anbefalingen: CY, DK, EE, ES, FR, IE, LU, MT, RO, UK

Som det fremgår af landerapporten, har DK en effektiv klageadgang på miljøområdet. For at sikre overensstemmelse med gældende ret, foretages der en konkret vurdering af, om sagsomkostninger er uoverkommeligt dyre, når der kommer nye EU-domme eller udtalelser fra Århuskonventionens Compliance komité¹.

12. Adgang til information, viden og dokumentation

- **Identificere og dokumentere alle geodatasæt, som kræves til gennemførelsen af miljølovgivningen, og som minimum stille data og dokumentationen til rådighed, som de er og forefindes, for andre offentlige myndigheder og offentligheden gennem de digitale tjenester, som fremgår af INSPIRE-direktivet.**

Lande, der har fået anbefalingen: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK

Miljøstyrelsen har indhentet bidrag Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet vedr. implementeringen af INSPIRE direktivet i Danmark:

”INSPIRE direktivet er implementeret i dansk lov nr. 1331 af 19/12/2008 ”Lov om infrastruktur for geografisk information”. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er på vegne af Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet ansvarlig for den nationale implementering af direktivet og for kontakten til EU Kommissionens DG Environment desangående. Direktivet omfatter 13 danske offentlige myndigheder, der er forpligtet til at stille en række af deres geografiske data til rådighed, som det foreskrives i direktivet.

EU Kommissionen har påpeget en generel mangelfuld implementering af INSPIRE direktivet i hele EU og pålagt de enkelte medlemslande at udfærdige en aktivitetsplan, der beskriver, hvordan de identificerede udeståender tænkes opfyldt. Det skal understreges, at implementeringsniveauet er yderst heterogent i EU og at Danmark hører til blandt en mindre gruppe lande, som er langt fremme med implementeringen af direktivet.

SDFE har, som national ansvarlig for INSPIRE direktivet, udarbejdet en sådan aktivitetsplan, der er modtaget af EU Kommissionen i september 2016. Da aktiviteterne i særlig grad vedrører Miljøstyrelsen har styrelsen været inddraget og godkendt planen. Planen er udformet, så den ligger på niveau med andre medlemslandes planer, fx Tysklands. Planen indeholder tre aktiviteter, som vil bidrage til, at Danmark fuldt ud opfylder sine INSPIRE forpligtelser:

1. Aktion med henblik på at identificere evt. manglende geografiske datasæt, der anvendes i

¹ Compliance komitéen er et internationalt organ under UNECE, der fortolker Århus konventionen.

miljødirektiv rapporteringer.

2. Skabe adgang til de manglende metadata (beskrivelser) og datasæt, herunder særligt manglende miljørelaterede geografiske data.

3. Forbedre metadata kvalitet og -tilgængelighed (adgang til beskrivelser af datasæt)

Der er p.t. arbejde i gang på alle tre aktiviteter og fremdriften af den danske implementering fremgår af den årlige overvågning af INSPIRE direktivet som forelægges for Kommissionen og gøres offentligt tilgængelig på den danske INSPIRE hjemmeside i april.”